

Aylık Enerji Bülteni

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ocak 2020 #20

Can Hakyemez

hakyemez@tskb.com.tr

Emre Yanık

yanikem@tskb.com.tr

Fatih Dönmez, enerji sektörüne ilişkin açıklamalarda bulundu

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, mini güneş Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) projesi için yaklaşık 40 ilde kapasiteleri 10 ila 50 megavat (MW) arasında değişen ihaleler açılacağını belirterek, mini güneş YEKA için bir kanun değişikliği planlandığını açıkladı. Bakan, Şubat ayında ise ihale ilanları açıklanabileceğini ve Nisan-Mayıs aylarında da ihaleler gerçekleştirilebileceğini söyledi.

Güneş enerjisi çatı uygulamalarında 4-5 bin MW'lik potansiyel olduğunu kaydeden Dönmez, "Çatı GES'ler için yaklaşık 900 sanayi tesisinden kapasitesi 800 MW'yi bulan başvuru aldık. Konutlardan da kapasitesi 10 MW'ı bulan 1.200-1.300 civarında başvuru geldi" açıklamasında bulundu.

Dönmez, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması'nın (YEKDEM) devam edeceğini, ancak teknolojilerin gelişmesi, verimliliklerin artması ve maliyetlerin düşmesi nedeniyle şartların aynı olmayacağını kaydetti. YEKDEM konusunda hem her yatırımcının hakkının korunacağı hem de sisteme ilave maliyet getirmeyecek bir model üzerinde çalışıldığını belirten Bakan Dönmez, hazırlıkların büyük oranda tamamlandığını söyledi. Dönmez ayrıca, Cumhurbaşkanlığı koordinasyonunda ilgili kamu kuruluşlarının görüşleri alınacağını söyledi. Bakan, YEKDEM'in farklı şartlarda devam edeceğini, bununla birlikte piyasadaki tavan fiyatın kaynak bazında güncelleneyeceğini ve yerli aksam ile yerli ürün kullanım desteğinin kalabileceğini vurguladı.

Elektrikli otomobillerin yaygınlaştığını ve Türkiye'nin yerli elektrikli otomobilinin de 2022-2023'te yollarda olacağını vurgulayan Dönmez, Türkiye'de 2030'da 1 milyon üzerinde elektrikli otomobil olacağını ve şebekede buna dönük hazırlıklar planlandığını belirtti.

26,99
TWh

Ocak Üretimi

314,61
TL/MWh

Ortalama PTF

2,38 TWh

Rüzgâr santralleri, Ocak ayında 2019 yılı Ağustos ayındaki 2,64 TWh üretimin ardından tüm zamanların en yüksek ikinci aylık üretimi gerçekleştirdi.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

2019 Yılında Elektrik

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) 2019 yılına ait brüt elektrik tüketim ve üretim verilerini açıkladı.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

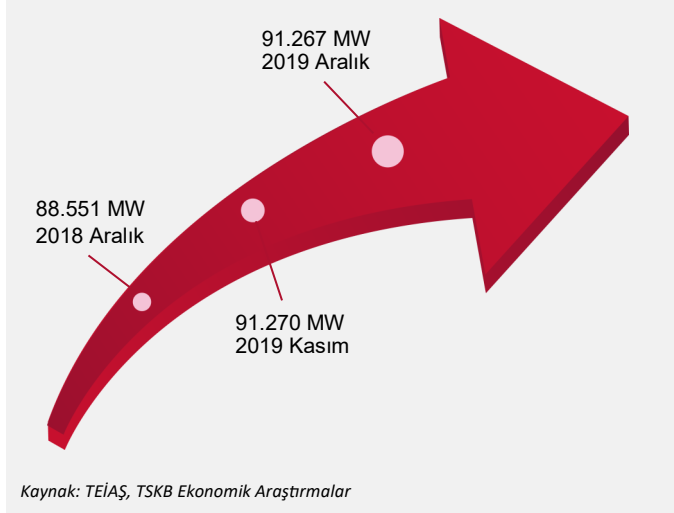
Doğal Gaz Tüketimi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), "Doğal Gaz Piyasası Aylık Sektör Raporu"nu yayımladı.

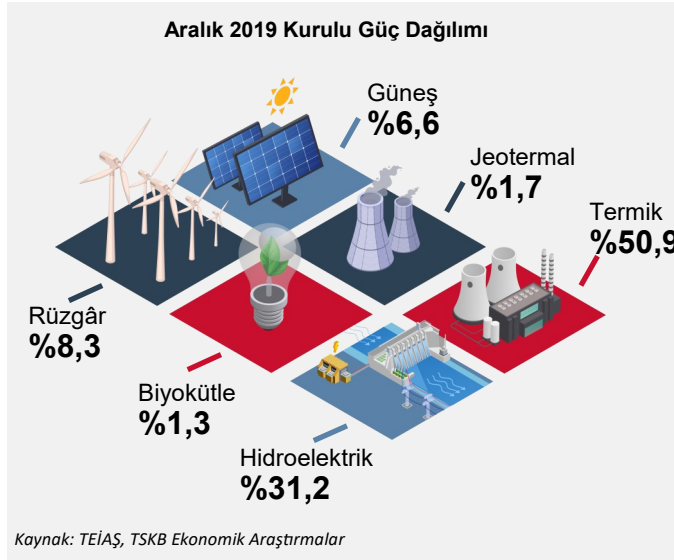
Haberin detayı için [tıklayın](#).

Kurulu Güç Analizi

2018 yılı sonunda 88.551 megavat (MW) seviyesine ulaşmış olan Türkiye toplam kurulu gücü, 2019 sonunda 91.267 MW oldu. 2019 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre azalış izlendi. Aynı dönemde toplam 101 MW kurulu güce sahip lisanslı ve lisanssız güneş santrali devreye girdi. Aralık ayında rüzgâr enerjisi santralleri kurulu gücünde 36 MW'lık bir artış gerçekleşti. Yenilenebilir atık enerjisi ve hidroelektrik santrallerinde sırasıyla 17 ve 3 MW'lık bir artış izlendi. Jeotermal ve yerli/ithal kömür santrallerinin kurulu gücüne ise bir değişiklik izlenmedi. Fuel-oil ve doğal gaz santrallerinin kurulu gücünde ise sırasıyla 133 MW ve 27 MW'lık gerileme gerçekleşti.

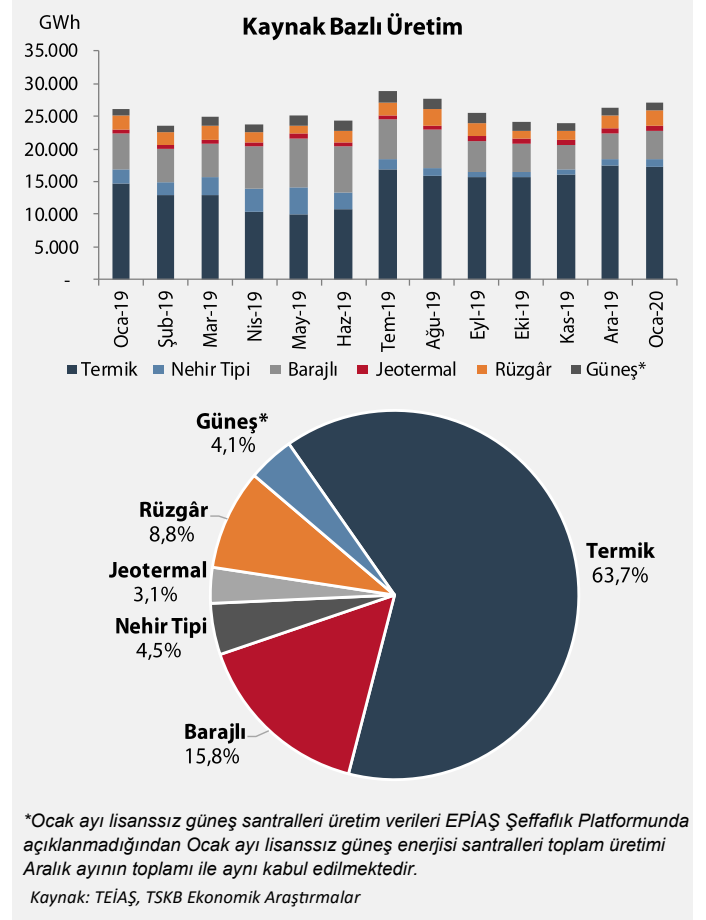

Aralık ayında devrede olan santrallerin %49,1'ini yenilenebilir kaynaklardan elektrik üreten santraller oluşturdu, böylece yenilenebilir kaynakların oranı ilk defa %49 seviyesini aştı. Hidroelektrik santraller, Türkiye toplam elektrik kurulu gücünün %31,2'sini temsil ederken rüzgâr ve güneş enerjisi santralleri payları %14,9 seviyesinde gerçekleşti.

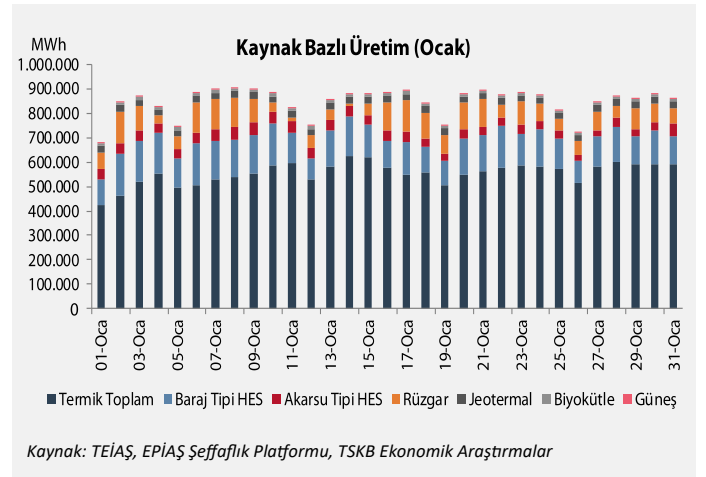
Elektrik Üretimi Analizi

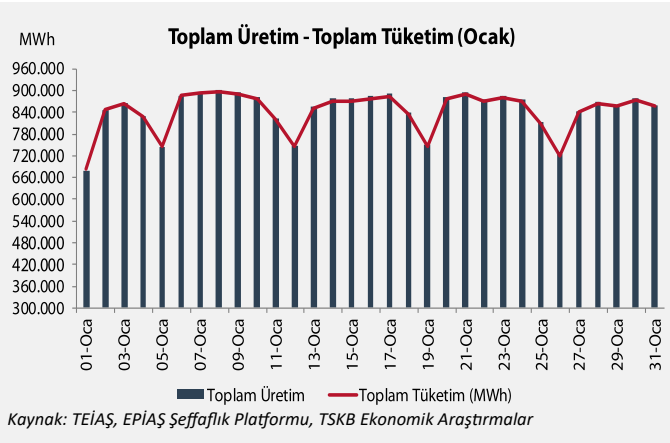
2019 yılı Aralık ayında yaklaşık 26,2 teravatsaat (TWh) olan Türkiye toplam elektrik üretimi, 2020 yılı Ocak ayında yaklaşık 27 TWh olarak gerçekleşti. 2019 yılı Aralık ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretimi ile karşılaştırıldığında 2020 yılı Ocak ayında gerçekleşen ortalama günlük elektrik üretiminde %3'lük bir artış gözlemlendi.

2019 yılı Aralık ayında üretilen elektriğin %66,2'sini sağlayan termik santraller, 2020 yılının ilk ayında toplam elektriğin %63,7'sini ürettiler. 2,5 puanlık bu azalışta rüzgâr ve nehir tipi hidroelektrik santrallerinden üretilen elektrikte izlenen artışın etkili olduğu düşünülmektedir.

Aralık ayında %7,1'lik bir paya sahip olan rüzgâr enerjisi santralleri, Ocak ayı içerisinde aylık bazda toplam üretilen elektriğin %8,8'ini sağladı. Rüzgâr enerjisi santralleri, 2020 yılı Ocak ayında 2,38 TWh ile 2019 yılı Ağustos ayındaki 2,64 TWh üretimin ardından en yüksek ikinci aylık üretim değerini gerçekleştirdi. Dikkat çeken bir diğer nokta ise 2019 yılı genelinde elektrik üretiminde ortalama %44,5'lik bir paya sahip olan yenilenebilir enerji santrallerinin, 2020 yılının ilk ayında, 2019 yılının aynı dönemindeki %43,9 seviyesinin altında, %36,3 seviyesinde gerçekleşmesi olmuştur.

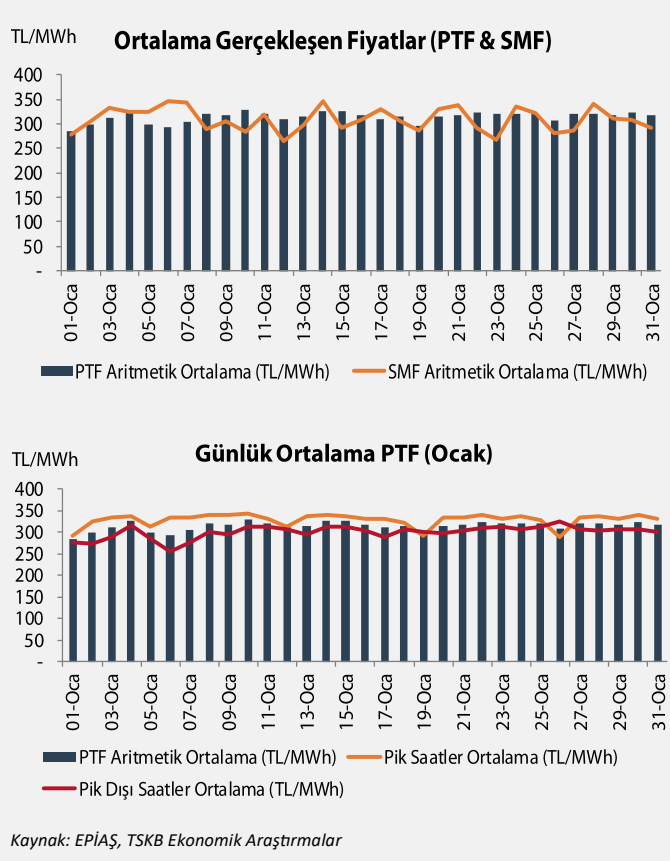

2020 yılı Ocak ayında lisanslı santrallerin ortalama günlük elektrik üretim miktarı 845.807 megavatsaat (MWh) olarak gerçekleşti. Ocak ayı içerisinde lisanslı santrallerden gerçekleşen en yüksek üretim 8 Ocak Çarşamba günü 900.536 MWh olarak kaydedilirken aynı dönemde en düşük üretim 678.426 MWh ile 1 Ocak Çarşamba günü oldu.

Ocak ayı içerisinde ortalama günlük elektrik tüketimi 842.700 MWh olarak gerçekleşti. Yılın ilk ayında en yüksek tüketim 896.941 MWh ile 8 Ocak Çarşamba günü olurken en düşük elektrik tüketimi 682.945 MWh ile 1 Ocak Çarşamba günü kaydedildi.

Elektrik Fiyat Analizi

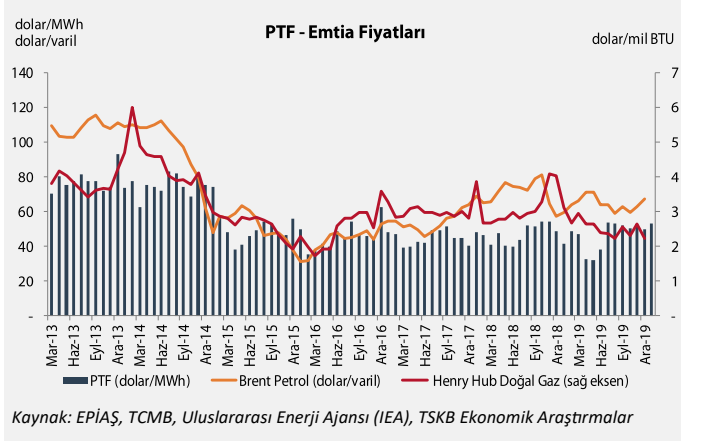
Aralık ayı içerisinde günlük ortalama piyasa takas fiyatı (PTF) ve sistem marjinal fiyatı (SMF) 263 TL/MWh ve 348 TL/MWh aralığında gerçekleşti. 2020 yılı Ocak ayı PTF ortalaması 314,61 TL/MWh iken aynı dönemde SMF ortalaması 309,88 TL/MWh oldu. En düşük ortalama PTF değeri 284,06 TL/MWh 1 Ocak Çarşamba günü ve en düşük ortalama SMF değeri 263,80 TL/MWh ile 12 Ocak Pazar günü ortaya çıktı.

Aralık ayı PTF ortalaması ile karşılaştırıldığında Ocak ayı PTF ortalamasının %8 daha yüksek olduğu izlenmektedir.

Ocak ayı için günlük PTF analizi yapıldığında pik saatler ortalaması (08.00-20.00 aralığı) günlük ortalama değerden %4,5 oranında daha yüksek gerçekleşti ve 328,61 TL/MWh oldu. En yüksek pik saatler ortalaması olan 343,14 TL/MWh, 10 Ocak Cuma günü karşımıza çıktı. En düşük pik saatler ortalaması olan 289,93 TL/MWh ise 26 Ocak Pazar günü kaydedildi.

Aynı dönemde pik dışı saatler ortalaması (20.00-08.00 aralığı) 300,61 TL/MWh oldu. En yüksek pik dışı saatler ortalaması 325,43 TL/MWh ile 26 Ocak Pazar günü gerçekleşirken en düşük pik dışı saatler ortalaması 255,35 TL/MWh ile 6 Ocak Pazartesi günü kaydedildi.

Yıllık ortalama PTF 2018 yılında 47,39 dolar/MWh olarak kaydedilirken, 2019 yılı ortalaması ise 45,98 dolar/MWh oldu. 2020 yılı Ocak ayı ortalaması ise 53,16 dolar/MWh olarak gerçekleşti.

Aralık ayı ile karşılaştırıldığında Ocak ayı içerisinde PTF fiyatları dolar bazında yaklaşık %6,5 değer kazandı. Bu artışın başlıca sebebinin, liranın dolar karşısında değer kaybına rağmen, TL elektrik fiyatında %8 seviyesinde izlenen artışın olduğu düşünülmektedir.

2019 yılı Nisan ve Mayıs aylarında 70 doların üzerinde seyreden bir varil Brent petrolün fiyatı 2019 yılında ortalama 64,36 dolar seviyesinde gerçekleşti. Aralık ayında Brent petrol varil fiyatı bir önceki ay ile karşılaştırıldığında %6,5 seviyesinde artış gösterdi ve Ekim ayından bu yana yükseliş trendini korudu. Aralık ayı ortalaması 2,22 dolar/mBTU olan Henry Hub doğal gaz fiyatının 2019 yılı genelindeki ortalaması 2,57 dolar/mBTU olarak gözlemlendi.

2019 Yılında Elektrik Tüketimi ve Üretimi

Can HAKYEMEZ - Yönetici
TSKB Ekonomik Araştırmalar

Türkiye genelinde brüt elektrik tüketimi 2019 yılında %0,16 oranında azalarak 303,7 teravatsaat (TWh) oldu. Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin (TEİAŞ) açıkladığı verilere göre, 2018 yılında brüt elektrik tüketimi 304,2 TWh seviyesindeydi. Brüt elektrik tüketimindeki bu azalmada sanayide yaşanan yavaşlamanın etkili olduğu düşünülmektedir.

Aylar	2018 (TWh)	2019 (TWh)	Değişim (%)
Ocak	26,6	26,0	-2,1
Şubat	23,6	23,4	-0,8
Mart	25,1	24,9	-0,8
Nisan	23,9	23,6	-1,3
Mayıs	24,3	24,8	2,1
Haziran	24,2	24,3	0,6
Temmuz	29,6	28,8	-2,4
Ağustos	27,9	27,8	-0,5
Eylül	25,4	25,5	0,4
Ekim	23,8	24,1	1,3
Kasım	24,1	24,1	-0,1
Aralık	25,7	26,3	2,2
Toplam	304,2	303,7	-0,16

Aylık verileri incelediğimizde ise 2019 yılı genelinde toplam 7 ay daralan brüt elektrik tüketimi Mayıs, Haziran, Eylül, Ekim ve Aralık aylarında pozitif büyüdü. Ocak ve Mayıs aylarında %2'en fazla daralma gözlenirken Mayıs ve Aralık aylarında %2'den daha fazla bir büyüme gerçekleşti.

Brüt elektrik üretimi değerleri incelendiğinde ise elektrik tüketimine paralel olarak %0,18'lik bir azalma gözlemlendi ve 304,2 TWh oldu. 2019 yılında gerçekleşen brüt elektrik üretiminin %37,2'si kömür kaynaklı elektrik santrallerinden ve %18,6'sı doğal gaz santrallerinden sağlandı. İlk üç çeyrekte gerçekleşmiş olan yüksek hidroelektrik santral katkısı ile beraber hidroelektrik santrallerin toplam brüt elektrik üretimindeki payı doğal gaz santrallerinin payının üzerinde oldu ve %29,2 olarak gerçekleşti. Yenilenebilir kaynaklar tarafında olan jeotermal, rüzgâr ve güneş santrallerinin brüt elektrik üretimindeki payı ise %13,2 olarak kayda geçti.

Kaynaklar	2018 Yılı Payı (%)	2019 Yılı Payı (%)
Kömür	37,15	37,18
Hidroelektrik	19,66	29,21
Doğal Gaz	30,34	18,64
Jeotermal+Rüzgâr+Güneş	11,54	13,24
Yenilenebilir Atık	1,19	1,49
Sıvı Yakıtlar	0,11	0,24

Kaynak: TEİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

2018 yılı ile karşılaştırıldığında en büyük fark olarak doğal gaz santrallerinin payındaki değişiklik öne çıkmakta. 2018 yılı Ağustos ayında elektrik üreten doğal gaz santrallerinin kullandığı doğal gaza gelen %49,5'lik zammın bu azalmada büyük bir faktör olduğu değerlendirilmektedir. 2019 yılında öne çıkan bir diğer nokta ise hidroelektrik santrallerden ve rüzgâr enerjisi santrallerinden üretilen elektrik miktarındaki kayda değer artışlar. Mayıs ayı içerisinde hidroelektrik santrallerin toplam brüt elektrik üretimindeki payı %46 seviyesine yükselirken, rüzgâr enerjisi santralleri 22 Aralık Pazar günü toplam brüt elektriğin yaklaşık %20'sini üretti.

Doğal Gaz Tüketimi

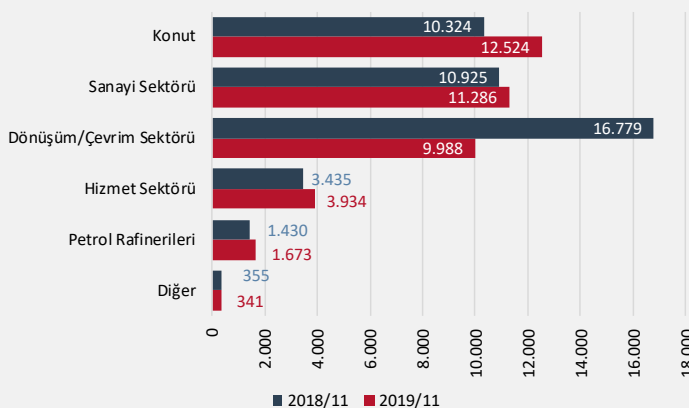

Emre YANIK - Uzman
TSKB Ekonomik Araştırmalar

EPDK tarafından yayımlanan "Doğal Gaz Piyasası Aylık Sektör Raporu"na göre, 2018 yılının ilk 11 ayında 43,2 milyon Sm³ seviyesindeki doğal gaz tüketimi 2019 yılı ilk 11 aylık dönemde 39,7 milyon Sm³ seviyesinde gerçekleşti. Bahsi geçen dönemde izlenen %8,1'lik gerilemede, %40 seviyesinde azalan dönüşüm/çevrim sektörü ön plana çıkmakta. Dönüşüm/çevrim sektöründeki doğal gaz tüketimi azalmasının alt kırılımı incelendiğinde ise elektrik santralleri doğal gaz tüketimindeki gerilemenin etkili olduğu izlenmektedir. 2018 yılı ilk 11 ayında doğal gaz tüketiminde %39

pay alan dönüşüm/çevrim sektörü, 2019 yılının aynı döneminde %25 paya gerileyerek, doğal gaz tüketiminde konut ve sanayi sektörünün gerisinde üçüncü sırada yer aldı. Keza 2018 yılı ilk 11 ayında ortalama %46 seviyesindeki kapasite kullanım oranı (KKO) ile çalışan doğal gaz çevrim santralleri, 2019 yılının aynı döneminde %25 KKO ile çalıştı. 2018 yılında %30 seviyesindeki gerçekleşen doğal gaz santrallerinin toplam elektrik üretimindeki payı, bahsi geçen gerilemenin de etkisiyle 2019 yılında %19 seviyelerine geriledi.

Doğal Gaz Tüketiminin Sektörlere Dağılımı (milyon Sm³)

Kaynak: EPDK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Bununla birlikte, EPDK, 2020 yılı ulusal doğal gaz tüketim tahminini açıkladı. 29 Ocak tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan kurul kararına göre, 2020 yılı doğal gaz tüketimi tahmini, yaklaşık 52 milyar Sm³ olarak açıklandı. Bahsi geçen öngörü, EPDK Şeffaflık Platformu verilerine göre yaklaşık 47 milyar Sm³ seviyesinde gerçekleşen 2019 yılı doğal gaz tüketiminin yaklaşık %11 üzerinde. Belirtilen bu seviyenin gerçekleşmesinde konut ve sanayideki doğal gaz tüketiminin yanı sıra elektrik üretim tesisleri öncülüğünde dönüşüm/çevrim sektörü tüketiminin etkisi olacaktır.

Sektör Haberleri

Yurt İçinden Haberler

- **Şubat ayı doğal gaz fiyatları belirlendi.** BOTAŞ, Ocak ayı doğal gaz tarifelerinde bir değişiklik yapmadı. Böylece, konutlara satılan her bin metreküp doğal gazın fiyatı 1.251 TL olarak korundu. Elektrik üretimi amaçlı doğal gazın fiyatı ise 1.600 TL/000 m³ olarak belirlendi. Organize sanayi bölgelerine satılan doğal gaz 1.542 TL/000 m³ ve sanayi tesislerine satılan doğal gaz 1.550 TL/000 m³ olarak sabit bırakıldı.(31 Ocak 2020)

- **Aksa Enerji'nin Şanlıurfa Doğal Gaz Kombine Çevrim Santrali'nde (DGKÇS) üretimi durdurmak için TEİAŞ'a yaptığı başvuru kabul edildi.** Daha önce KAP'a yapılan açıklamada, "147 MW kurulu güçteki Şanlıurfa DGKÇS'nin serbest piyasa koşullarında Türkiye sınırları içerisinde rekabetçi bir fiyattan elektrik üretimi gerçekleştirme imkânı azaldığından geçici süreyle üretimini durdurmak için TEİAŞ'a başvuru yapılmıştır." dendi. Yapılan başvurunun, lisans iptali olmadığı sadece üretimi durdurmak yönünde olması sebebiyle Şanlıurfa santralinin uygun piyasa koşullarının sağlanması durumunda kısa sürede üretime tekrar başlayabileceği belirtildi. Tesiste üretim durdu. (31 Ocak 2020)

- **Borusan EnBW Enerji 2017 yılında satın aldığı Kıyıköy Rüzgâr Enerjisi Santrali (RES) için 74 milyon dolarlık finansman sağladı.** Bu kapsamda Borusan EnBW Enerji, 3,6 MW kapasiteye sahip 20 türbin inşa ederek 72 MW ilave kapasiteyi işletmeye almayı planlıyor. 100 milyon dolar yatırım yapılacak projenin finansmanı için Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ve ICBC Türkiye Bankası kredi sağlayacak. Toplam 74 milyon dolar tutarındaki krediye her iki banka eşit miktarda katkı yapacak. Projenin tamamlanmasının ardından Kıyıköy RES, 34 türbinden elde edilecek 100 MW toplam kurulu kapasiteye sahip olacak. (30 Ocak 2020)

- **Türkiye'nin en büyük Biyokütle Elektrik Santrali (BES) devreye girdi.** Yılda ortalama 260 bin ton zirai atığı bertaraf ederek yaklaşık 200 gigavatsaat (GWh) elektrik üretmesi planlanan Afyon Eber Elektrik Santrali devreye alındı. MİMSAN'a ait olan tesisin kurulu gücü 27 MW. (29 Ocak 2020)

- **Kangal Termik Elektrik Santrali (TES) üretime başladı.** 1 Ocak 2020 tarihinde çevre yatırımlarını yapmadığı için tamamen veya kısmi olarak kapatılan 6 santralden biri olan Kangal TES'in bir ünitesi "geçici faaliyet belgesi" aldı. Toplam kurulu gücü 457 MW olan santralin, iki ünitesinde baca gazı arıtma tesisi bulunmuyor. 157 MW kurulu gücündeki üçüncü ünite ise baca gazı arıtma tesisi bulunması sebebiyle geçici faaliyet belgesi olarak üretime başladı. (29 Ocak 2020)

- **Motorin için özel tüketim vergisi oranı yeniden belirlendi.** Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararına göre, ağırlık itibarıyla kükürt oranı %0,001'i geçmeyen motorinler için vergi tutarı litre başına 1.9059 TL olarak tespit edildi. Daha önce ÖTV tutarı litre başına 1,7945 TL seviyesinde bulunuyordu. (29 Ocak 2020)

- **TürkAkım'dan ilk 1 milyar metreküp gaz sevk edildi.** Gazprom'dan yapılan açıklamada, ay başında faaliyete geçen TürkAkım üzerinden ilk 1 milyar metreküplük doğal gazın %54'ü Türkiye'ye, %46'sı ise Bulgaristan-Türkiye sınırına gönderildi. (28 Ocak 2020)

- **Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi'nden (TANAP) taşınan doğal gaz miktarı 3,7 milyar metreküpe ulaştı.** SOCAR Türkiye CEO'su Zaur Gahramanov, 30 Haziran 2018'de faaliyete geçen TANAP doğal gaz boru hattından taşınan gaz miktarının 2019 sonu itibarıyla 3,7 milyar metreküp seviyesine ulaştığını bildirdi. (28 Ocak 2020)

- **Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Arttırılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.** Yönetmelikte 3. maddenin “ddd” bendinde tarif edilen yetki belgesi, “Düzenlenen yetkilendirme anlaşmaları çerçevesinde, üniversitelere ve meslek odalarına eğitim, yetkilendirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek üzere Bakanlık tarafından; şirketlere ise eğitim, etüt, danışmanlık ve proje hazırlama ve uygulama faaliyetlerini yürütmek üzere Bakanlık, meslek odaları veya üniversiteler tarafından verilen belgeyi ifade eder” şeklinde tanımlandı. Aynı maddenin “eee” bendinde tarif edilen yetkilendirilmiş kurumlar ise “Düzenlenen yetkilendirme anlaşması çerçevesinde eğitim, yetkilendirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen meslek odalarını ve üniversiteleri ifade eder” şeklinde değiştirildi. Buna göre enerji verimliliği konusunda eğitim, etüt, danışmanlık ve proje hazırlama ve uygulama faaliyetlerini yürütmek isteyen şirketler, yetki belgelerini Bakanlıktan yetki almış üniversiteler veya meslek odalarından alabilecekler. (27 Ocak 2020)

- **Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası (PÜİS) ile Solaray Enerji, akaryakıt istasyonlarının enerji ihtiyaçlarının güneşten karşılanması için iş birliği yapacak.** Yapılan açıklamada, iş birliği kapsamında binlerce akaryakıt istasyonunun mevcut elektrik ihtiyaçlarının, çatılarına inşa edilecek güneş enerjisi panellerinden karşılanmasının hedeflendiği belirtildi. (24 Ocak 2020)

- **Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üreten santrallere 38 milyar lira teşvik desteği verildi.** Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. (EPIAŞ) verilerine göre, Türkiye’de 2019 yılında YEKDEM kapsamında rüzgâr, hidroelektrik, jeotermal, biyokütle ve güneş enerjisi kaynaklarından elde edilen elektriğe 38 milyar lira teşvik desteği verildi. (23 Ocak 2020)

- **Lastik, pil ve elektronik eşyalar için beyanname verilecek. 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren devreye giren düzenleme kapsamında lastik, akümülatör, pil, yağ ve elektronik eşya gibi ürünler için geri kazanım katılım payı beyannamesi zorunluluğu getirildi.** Geri kazanım katılım payı tutarı lastikler için türüne göre 2-10 lira, akümülatörler için kilogram başına 5-50 kuruş, piller için kilogram başına 2-15 lira, yağlarda kilogram başına 10-50 kuruş, elektrik ve elektronik eşyalarda kilogram başına 20-30 kuruş, ilaçlarda kutu ya da şişe başına 1 kuruş, ambalajlarda litresine göre 1-10 kuruş olarak belirlendi. (23 Ocak 2020)

- **EnerjiSA’ya 400 milyon TL finansman.** Garanti BBVA, elektrik dağıtım ve satış şirketi EnerjiSA Enerji’ye, altyapı ve şebeke yatırımlarının finansmanı kapsamında TLREF endeksli ve uzun vadeli 400 milyon TL finansman sağladı. (22 Ocak 2020)

- **Yapı Kredi Bankası 50 milyon dolar tutarında yeşil tahvil ihraç etti.** Yapı Kredi Bankası, yenilenebilir enerji projelerinin finansmanında kullanılacak beş yıl vadeli 50 milyon dolar tutarındaki ilk yeşil tahvil ihracını gerçekleştirdi. (22 Ocak 2020)

- **Polat Enerji’ye Rekabet Kurulu izni.** Rekabet Kurulu, Polat Enerji’nin Doruk Enerji ve Poyraz Enerji’yi devralmasına izin verdi. Kurul ayrıca Doğal Enerji Elektrik Üretim A.Ş.’nin hisselelerinin bir kısmının Demirer Enerji Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş., Yalçın Erol Demirer, Önder Demirer ve Zeki Aybar Eriş tarafından satın alınması ile Doğal Enerji Elektrik Üretim A.Ş.’nin tek kontrolünün devralınması işlemine de izin verdi. (22 Ocak 2020)

- **Global Yatırım Holding iştiraki Naturel Gaz, esas sözleşmesinde halka arza yönelik değişiklik yapmak için Sermaye Piyasası Kurulu’na (SPK) başvurdu.** Sıkıştırılmış ve sıvılaştırılmış doğal gaz sektöründe faaliyet gösteren firma; fabrikalar, enerji üretim tesisleri, oteller, asfalt üretim tesisleri gibi endüstriyel ve ticari müşterilere ve aynı zamanda ekonomik veya coğrafi kısıtlamalar nedeniyle doğal gaz boru hattına erişimi olmayan şehirlere/kasabalara dökme sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) satışı ve dağıtımını yapmakta. (22 Ocak 2020)

- **SOCAR, Star Rafineri için yaklaşık 17 milyon dolar yatırım ile enerji tesisi kuracak.** Aliğa’da bulunan serbest sanayi bölgesinde kurulması planlanan tesis, Star Rafineri ve diğer sanayi tesislerinin enerji ihtiyacını karşılayacak. Kurulacak kombine çevrim santrali 125,6 MW elektrik ve 169,6 MW termal enerji üretecek. Tesisin kurulmasının Haziran veya Temmuz ayında başlaması bekleniyor. (22 Ocak 2020)

- **İGDAŞ doğal gaz faturalarına taksit imkânı.** 31 Mayıs 2020 tarihine kadar devam edecek olan kampanyada Akbank, İş Bankası, Türkiye Finans Katılım Bankası ve Yapı Kredi Bankası 100 TL üzeri olan faturalara vade farksız kredi kartına 3 taksit uyguluyor. Kuveyt Türk Katılım Bankası 100 TL-2.000 TL arası, Vakıfbank 100 TL-20.000 TL arası faturaları 3 taksite bölüyor. Alternatif Bank, Denizbank, Garanti Bankası, Şekerbank, TEB bir alt sınır olmaksızın tüm faturalara, QNB Finansbank ise 3.000 TL’ye kadar olan faturalara vade farksız kredi kartına 2 taksit uyguluyor. Halkbank 100 TL-50.000 TL arası faturalara 4 taksit uyguluyor. QNB Finansbank kampanyayı 31 Mart 2020’de sonlandırıyor. (22 Ocak 2020)

- **Somali’den petrol arama çağrısı.** Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Somali’nin Türkiye’yi denizlerinde petrol arama çalışmaları yapmaya çağırdığını ifade etti. Berlin’de düzenlenen Libya zirvesinden dönüşte konuşan Cumhurbaşkanı, Somali’nin denizlerinde bulunana petrolün araştırılmasının çok önemli olduğunu belirtti. (21 Ocak 2020)

- **Sinop Nükleer Güç Santrali için başka bir tedarikçi söz konusu olabilir.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Sinop’ta yapılması planlanan nükleer güç santraline ilişkin hazırlanan fizibilite çalışmasının takvim ve fiyat yönünden tatmin edici olmadığını belirterek, "Japon tarafıyla bu konudaki iş birliğimize devam etmeme konusunda mutabık kalındı. Sinop’a başka bir tedarikçi ile de nükleer santralin yapımı söz konusu olabilir." dedi. (21 Ocak 2020)

- **Total ve M Oil'i OYAK Grubu satın aldı.** Habertürk'te yer alan habere göre, OYAK Grubu Demirören Holding bünyesindeki Total ve M Oil'i toplam 450 milyon dolara satın aldı. (21 Ocak 2020)

- **Habertürk'te yer alan habere göre Yunanistan devlet doğal gaz şirketi DEPA, Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) karşısında 200 milyon euro dolayında bir dava kazandı.** BOTAŞ ile DEPA'nın ödeme konusunda anlaşma yapmak üzere bir araya gelmesi, nakit yerine mahsuplaşma yoluyla ödemenin yapılması bekleniyor. (21 Ocak 2020)

- **EPDK Aralık ayında verilen lisansları açıkladı.** 18 Ocak tarihli Resmi Gazete'de yer alan listede 12 adet yeni üretim lisansı, 1 adet Organize Sanayi Bölgesi (OSB) üretim lisansı, 2 adet tedarik lisansı ve 3 OSB dağıtım lisansı bulunmaktadır. (20 Ocak 2020)

- **Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na (TPAO) dokuz adet petrol arama ruhsatı tahsis edildi.** Beş yıllığına verilen lisansların bulunduğu şehirler arasında Edirne, Tekirdağ, Çanakkale, Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa ve Adıyaman bulunmaktadır. (20 Ocak 2020)

- **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan, Karbonsuz Havalimanı Projesi başlattıklarını belirtti.** Havalimanlarında sıfır atık prensibi doğrultusunda öncelikle atık oluşumunu önleyecek tedbirlerin alınacağını vurgulayan Turhan, oluşanların da kaynağında ayrı toplanması ve mümkün olduğunca yüksek oranda geri dönüşüme gönderilebilmesinin, geri kalanların uygun şartlarda bertaraf edilmesinin sağlanacağını anlattı. Bakan Turhan, küresel ısınmaya sebep olan havalimanı kaynaklı karbon salımlarının uluslararası standartlara uygun şekilde hesaplanarak doğrulama işlemlerinin tamamlanacağını ifade etti. Enerjinin verimli kullanımı ilkesi doğrultusunda yenilenebilir enerji yatırımları ve havalimanlarında elektrikli araç kullanımının yaygınlaştırılmasının amaçlandığına işaret eden Turhan, söz konusu çalışmalarla karbon emisyonlarının azaltılmasının sağlanacağını dile getirdi. (17 Ocak 2020)

- **Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Akıllı Şehirler ve Belediyeler Kongre ve Sergisi"nde konuştu.** Erdoğan, 11. Kalkınma Planı'nda akıllı şehirler konusuna yer verildiğini belirtirken, "Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı da akıllı şehir uygulamalarını destekleyen çalışmalar yürütüyor. Kimi belediyelerin adımlar attıklarını biliyoruz. Belediyelerin akıllı şehir kavramı çerçevesinde altyapı, güvenlik, enerji, yönetim, eğitim öğretim, sağlık gibi alanlarda önlerinde çok geniş bir potansiyel bulunuyor." dedi. Aynı toplantıda konuşan Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum ise, "Tüm kentsel dönüşüm alanlarını ve 100 bin sosyal konut projesini, akıllı mahalle konseptine göre inşa edeceğiz. Valilik-

lerimiz, belediyelerimizle birlikte tüm akıllı şehir uygulamalarını belirlediğimiz öncelik sırasına göre en hızlı şekilde yapacağız. Böylece yatırımların daha verimli olduğu, kaynakların israf edilmediği bir belediyeçiliği hep birlikte gerçekleştireceğiz. 2023'e kadar ekonomimize yıllık en az 25-30 milyar liralık katkı sağlayacağız." ifadelerini kullandı. (16 Ocak 2020)

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, "Türkiye'de en geç 2021 sonunda dağıtım hatlarına ilk hidrojen girişinin olmasını hedefliyoruz" dedi.** Dönmez, Bakanlıkta düzenlenen "Enerjide Arama Buluşmaları: Hidrojen" konulu çalıştayda yaptığı konuşmada, enerji politikalarında en temel amacın kısa ve orta vadede enerji arz güvenliğini garantiye almak olduğunu söyledi. Bakanlık olarak hidrojeni 4 ana fayda üzerinden elde etmeyi amaçladıklarına dikkati çeken Dönmez, bunları "daha fazla yenilenebilir enerjiyi sisteme dahil etmek, ısı sektörünü karbon emisyonuz hale getirmek, yerli kömürden hidrojen üretimi gerçekleştirmek, hidrojen depolama ve tutucusu olarak borun kullanımını artırmak" olarak sıraladı. (16 Ocak 2020)

- **2019 yılında Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Ham Petrol Boru Hattı'nın Ceyhan'daki deniz terminalinden 233,18 milyon varil ham petrol sevk edildi.** BOTAŞ verilerine göre, resmi açılışı 13 Temmuz 2006'da yapılan BTC Ham Petrol Boru Hattı'nın son durağı olan Adana'nın Ceyhan ilçesindeki Haydar Aliyev Deniz Terminali'nden bugüne kadar 3,3 milyar varilden fazla petrol, tankerle dünya pazarına gönderildi. 2019 yılı incelendiğinde, aylara göre en çok sevkiyat 22 milyon 149 bin varille Mayıs ayında yapıldı. (16 Ocak 2020)

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) desteklerine ilişkin açıklamalarda bulundu.** Dönmez yaptığı konuşmada, yatırım tutarı 103,5 milyon lira olan 229 VAP projesine, 2009'dan bugüne kadar 25 milyon lira destek ödemesi yapıldığını belirtti. Dönmez ayrıca yapılan çalışmalarla 598 milyon metreküp doğal gaz ithalatının önüne geçildiğini ve kamu olarak sağlanan 1 birim verimlilik desteğine karşılık 3,5 birim tasarruf elde edildiğini söyledi. Bakan Dönmez, VAP projeleriyle 2009'dan bugüne kadar 89 milyon lira tasarruf sağladıklarını ifade etti. (15 Ocak 2020)

- **Antalya Büyükşehir Belediyesi 2019 yılında sulama kooperatiflerine bağlı 9.046 çiftçiye sulama için 5 milyon 850 bin lira güneş elektriği desteği sağladı.** Tarımsal Hizmetler Daire Başkanı Cemal Kafa tarafından yapılan açıklamaya göre belediye, kurduğu güneş santrallerinden yıl boyunca ürettiği 6,8 milyon kilovatsaat (kWh) elektrikle, sulama için çiftçinin elektrik ihtiyacını karşıladı. Yeni kurulacak enerji santralleri ile de 2020 yılında 12 milyon liralık destek hedefleniyor. (14 Ocak 2020)

- **Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği (ELDER) Yönetim Kurulu Başkanı Serhat Çeçen elektrikli araçlar konusunda açıklamalarda bulundu.** Çeçen, elektrikli araç şarj istasyonlarının şebekeye entegrasyonunun sektörün önemli gündem maddelerinden olduğunu belirterek, "Elektrikli araç şarj istasyonu kuruluşlarının dağıtım şirketlerinin kontrolü altında yapılması gerekiyor. Bu konuda Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu (TOGG) ve kamu kurumlarıyla birlikte çalışıyoruz." dedi. Çeçen, 2016-2020 yılları için 28,5 milyar liralık yatırım taahhüdü bulunan elektrik dağıtım sektörünün 2016'da 7 milyar lira, 2017'de 7,7 milyar lira, 2018'de 5,2 milyar lira olmak üzere yaklaşık 20 milyar liralık yatırım gerçekleştirdiğini ifade etti. Çeçen, Türkiye'nin giderek artan yenilenebilir enerji kapasitesinin ve çatı tipi güneş enerjisi santralleri gibi uygulamaların şebekeyle sorunsuz entegrasyonu için dijitalleşme süreçlerine büyük önem verildiğini anlattı. (13 Ocak 2020)

- **ABD'li enerji şirketi Türkiye'ye 200 milyon dolar yatırım yapacak.** Küresel doğal gaz piyasasının önde gelen yenilenebilir yakıt üreticilerinden Taronis Technologies'ten yapılan açıklamada, Türkiye'de gazlaştırma ünitesi üretimi tesisi kurulacağı bildirildi. 200 milyon dolar yatırımla kurulacak tesiste 300 kilovatlık (KW) gazlaştırma ünitelerinin üretileceği ifade edildi. Açıklamada, Ankara merkezli Taronis Fuels Turkey Gaz Enerji Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin (Taronis Turkey) kurulum sürecinin hukuki olarak tamamlandığı bilgisi verildi. Üretimde kullanılacak tüm ekipmanların ise Türkiye'den temin edileceği belirtildi. (13 Ocak 2020)

- **Türkiye'de enerji %40 daha verimli kullanılabilir.** 6-12 Ocak tarihleri arasındaki Enerji Verimliliği Haftası nedeniyle açıklamalarda bulunan Enerji Verimliliği Derneği Başkanı Murat Kalsın, Türkiye'nin enerji yoğunluğunu %40 azaltabilecek potansiyele sahip olduğunu ve bu potansiyelin değerlendirilmesi gerektiğini söyledi. 2050 dünya projeksiyonunda enerji tüketiminin %50 artacağını, buna karşın iklim değişikliğinin önlenmesi için emisyonların 2030 yılında %50 azaltılması gerektiğini, 2050 yılında ise karbon nötr teknolojilere geçilmiş olması gerektiğini belirten Kalsın, "Sürdürülebilir bir büyüme ve gelecek için yapılması gereken en önemli hususlardan birisi de enerji verimliliğini her yıl %3 oranında artırmamız gerekiyor" dedi. (10 Ocak 2020)

- **Elektrikli ve hibrid otomobil satışları 2019 yılında üç kat arttı.** Türkiye Elektrikli ve Hibrid Araçlar Platformu (TEHAD) verilerine göre, 2018 yılında toplam 4.031 adetlik satış rakamına ulaşan pazar, 2019 yılını 11.237 adet ile kapattı. 2019 yılında gerçekleşen otomobil satışlarının 222 adetlik bölümünü %100 elektrikli modeller oluştururken, hibrid motor seçeneğine sahip modellerin satış adeti 11.015 olarak gerçekleşti. (10 Ocak 2020)

- **Rus doğal gazını Karadeniz üzerinden Türkiye ve Avrupa'ya taşıyacak olan TürkAkım Doğal Gaz Boru Hattı tamamlanarak resmi bir törenle açıldı.** Açılışa Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin, Sırbistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić, Bulgaristan Cumhuriyeti Başbakanı Boyko Borisov ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez katıldı. TürkAkım Doğal Gaz Boru Hattı'nın açılış töreninde konuşan Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin, "İlk hattan gelecek doğal gaz, Batı Sibiryaya yataklarından geliyor. İkinci hatta gaz Türkiye üzerinden Balkanlara Bulgaristan, Sırbistan ve Yunanistan'a sevk edilecek. Bu sadece Türk ekonomisi için değil birçok Güney Avrupa ekonomisine olumlu etki edecek." diye konuştu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ise proje sayesinde 31,5 milyar metreküp doğal gazın 15,75 milyar metrekübünün Türkiye'ye ulaşacağını ve bu sayede 15 milyon hânenin doğal gaz ihtiyacının karşılanacağını ifade etti. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez ise, TürkAkım Doğal Gaz Boru Hattı'nın resmi olarak açılmasıyla birlikte artık Türkiye'nin doğal gaz arz güvenliği sıkıntısının kalmadığını ifade etti. Türkiye'nin doğal gaz şebekesinin günlük kapasitesinin 318 milyon metreküpe ulaştığını vurgulayan Dönmez, "Depolama tesislerimizin kapasite artışları, TANAP ve TürkAkım'ın tam kapasite çalışmasıyla bu rakam 2021 yılında günlük 450 milyon metreküpü aşacak." diye konuştu. (9 Ocak 2020)

- **EPDK organize sanayi bölgesi (OSB) katılımcısı veya OSB tüzel kişisi olan lisanssız elektrik üretim yatırımcılarına yönelik bir kurul kararı yayınladı.** Karara göre bu tüketicilere serbest tüketici haklarını kullanıp kullanmamalarına göre mahsuplaşma işlemlerinde farklı bedeller uygulanacak. Resmi Gazete'de yayınlanan uyarınca "Son Kaynak Tedarik Tarifesi Tebliği" kapsamında yer alan OSB katılımcıları veya OSB tüzel

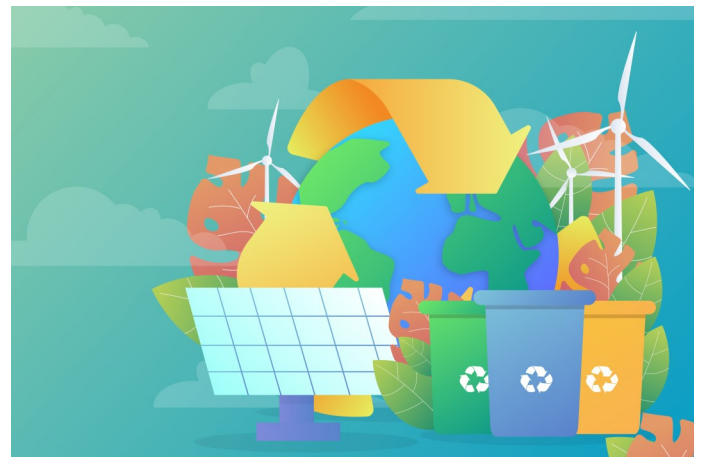
kişileri için mahsuplaşma işlemleri serbest tüketici haklarını kullanmaları halinde "kendi abone gruplarına ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli" üzerinden, kullanılmaları halinde ise tüketime kadar olan üretim için tebliğ uyarınca belirlenen fiyattan, ihtiyaç fazlası üretim için ise "kendi abone gruplarına ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli" üzerinden yürütülecek. Karar uyarınca ayrıca tebliğ kapsamında yapılacak hesaplamalarda EPDK tarafından onaylanan birim enerji miktarı başına öngörülen YEKDEM birim maliyeti kullanılacak. (9 Ocak 2020)

- **Zorlu Enerji, Avrupa Birliği'nin (AB) en büyük araştırma ve inovasyon programı olan Horizon 2020 Programı kapsamında, 6 ayrı projesiyle yaklaşık 3,5 milyon euro fon almaya hak kazandı.** Şirketten yapılan açıklamaya göre, Zorlu Enerji, AB'den aldığı desteklerin 3'ünü jeotermal enerji, diğer 3'ünü ise elektrik dağıtım alanında geliştirdiği projelerle elde etti. (8 Ocak 2020)

- **Enerji Kimlik Belgesi olmadan kira ve satış işlemleri yapılabilecek.** Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve Tapu Dairesi Başkanlığı Enerji Kimlik Belgesi uygulaması ile ilgili olarak tapu dairelerine bir duyuru yolladı. Yollanan duyuruda Enerji Verimliliği Kanunu ile Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği hükümleri gereğince 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren alım, satım ve kiralamalarda Enerji Kimlik Belgesi aranacağı hatırlatılırken, tarafların ortak beyanı bulunduğu takdirde bu işlemlerin bu belge olmadan da yapılabileceği belirtildi. (7 Ocak 2020)

- **TürkAkım Doğal Gaz Boru Hattı'ndan gaz sevkiyatı Bulgaristan'ın yanı sıra Yunanistan ve Kuzey Makedonya için de başladı.** Yapılan açıklamada ayrıca, Trans Balkan Doğal Gaz Boru Hattı'nın şu anda kullanılmadığını ancak geri dönüşümlü hale getirildiğini ve ihtiyaç halinde Romanya, Moldova ve Ukrayna'ya TürkAkım'dan gaz gönderilebileceği belirtildi. Rus kamu enerji şirketi Gazprom, 1 Ocak 2020 itibarıyla TürkAkım'ın Türkiye'deki alım istasyonu Kıyıköy'den Bulgaristan'a yaklaşık 3 milyar metreküp doğal gaz yüklemeye başlamıştı. (7 Ocak 2020)

- **Secoya International, Aksu Enerji'yi tahsisli satış yöntemi ile satın almak için anlaşmaya vardı.** Aksu Enerji'den KAP'a yapılan açıklamaya göre, toplam 16,5 milyon lira olan çıkarılmış sermayenin; mevcut hissedarların rüçhan hakları tamamen kısıtlanarak, nakden, tamamen ve her türlü muvazaadan arı olmak üzere toplam 4,1 milyon lira artırılarak 20,6 milyon liraya çıkarılmasına karar verildiği belirtildi. Artırılan sermaye tutarını temsil edecek payların tamamı; halka arz edilmeksizin, tahsisli satış yöntemi ile Secoya International Inc'a Borsa İstanbul A.Ş.'nin Toptan Alış Satış İşlemlerine İlişkin Prosedürlerine uygun olarak ilgili pazarında satılacak. (6 Ocak 2020)

- **Plastik poşet fiyatları 2020 yılında değişmedi.** Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Mehmet Emin Birpınar, poşet fiyatlarının 2020'de de 25 kuruş olarak zamsız olarak uygulanacağını açıkladı. Bu uygulama için 31 Aralık 2019 tarihli Bakan oluru ile Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Esasların 10'uncu maddesinin birinci fıkrası olan "2020 yılı plastik poşetlere uygulanacak taban ücret adet başına vergiler dahil 25 kuruştur. 1 Ocak 2020 tarihinden başlayarak 2020 yılı sonuna kadar ise satışa tabi tüm poşetler için uygulanacak ücret adet başına vergiler dahil 25 kuruş olup daha az veya daha fazla bir ücret uygulanamaz." şeklinde değiştirilerek yürürlüğe konuldu. (3 Ocak 2020)

- **TEİAŞ, kapasite mekanizmasından 2019 yılı Kasım ayında yararlanan üretim tesislerine ödenecek olan tutarların listesini yayınladı.** Bu kapsamda, 39 elektrik santraline Kasım ayı için 151 milyon lira ödenecek. Ocak-Kasım döneminde değerlendirildiğinde ise tesisler toplamda 1,72 milyar liralık ödeme almaya hak kazandı, Aralık ayı için ise yaklaşık 282 milyon liralık ödeme kaldı. Aynı dönemde en yüksek ödemeyi, 152,8 milyon lira ile Soma-B Termik Santrali alacak. (3 Ocak 2020)

- **Yükümlü oldukları çevre yatırımlarını yerine getirmemiş olan kömürlü termik santrallerin faaliyetlerinin durdurulması dolayısı ile 1 Ocak 2020 günü Ankara'da Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in katıldığı ortak bir basın toplantısı düzenlendi.** Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum Çevre Kanunu'nu gereği 5 termik santralin tamamen, 1 termik santralin ise kısmi olarak kapatılmasına karar verildiğini açıkladı.

dı. Bakan Kurum, incelenen 7 termik santralden 4'üne geçici faaliyet belgesi verildiğini, 3 santralin ise gerekli çevre izinlerini aldığını bildirdi. Kurum: "Kahramanmaraş Afşin A, Kütahya Seyitömer, Kütahya Tunçbilek, Sivas Kangal ve Zonguldak Çatalağzı termik santralleri tamamen, Manisa Soma Termik Santrali ise kısmi olarak kapatılmıştır. Kapatılan termik santrallerin yönetimleri, gerekli çevresel yatırımları tamamlamadıkları sürece faaliyete geçmelerine izin verilmeyecek. Geçici faaliyet belgesi verdiğimiz santraller Bursa Orhaneli, Muğla Yatağan, Kahramanmaraş Afşin B ve Ankara Çayırhan termik santralleridir. Mevzuat gereğince 6 ay içerisinde çevre izin ve lisans belgesi için Bakanlığımıza başvuru yapmak durumundalar. Muğla Kemerköy, Muğla Yeniköy ve Çanakkale 18 Mart Çan Termik Santralleri çevre mevzuatı kapsamında çevre izinlerini almışlardır." dedi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez ise 13 santralin 7'sinin elektrik üretimlerine devam edeceğini söyledi. Tesislerin çevre uyumu konusundaki gecikmelerine şahit olmaları halinde inisiyatif almaktan çekinmeyeceklerini anlatan Dönmez "100 milyon dolarlık çevreye uyum yükümlülüğü söz konusu. Sadece baca gazı değil onarım izleme üniteleri yapılması, kül atıklarının depolanması gibi birçok husus var" ifadelerini kullandı. (2 Ocak 2020)

- **Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayımlanarak yürürlüğe girdi.** Değişikliğe göre

- YEKA amaçlı bağlantı kapasite tahsis yarışmasını kazanan ve YEKA Kullanım Hakkı Sözleşmesi imzalayan tüzel kişiler, bağlantı bölgeleri içerisinde kalacak şekilde ve bağlantı kapasitesinin tamamına göre ilgili mevzuatı kapsamında belirleyecekleri aday YEKA'ları, şartnamede belirtilen süre içerisinde, talep edilen bilgi ve belgelerle birlikte genel müdürlüğe önerecekler.
- Başvuruların incelenmesiyle ilgili bir değişiklik de Komisyon'un detay evrak incelemesiyle ilgili sürede gerçekleşti. Daha önce 20 günde tamamlanması gereken bu işlem için Komisyon'a 30 günlük süre tanındı. Komisyon ayrıca işlemler tamamlanamadığında ilave 30 günlük süre kullanabilecek.
- Komisyon, detay evrak incelemesi sürecinde ihtiyaç görmesi halinde; başvuru sahiplerinden eksik, hatalı, içeriği anlaşılmayan bütün başvuru evrakları için bir defaya mahsus düzeltme ve şartname kapsamında sunulan bilgi ve belgelere ilişkin detaylı açıklama isteyebilecek.
- Daha önce "36 ayı geçmemek üzere şartnamede belirtilen sürede" şeklinde bildirilen üretim tesisinin kurulum süresiyle ilgili "Elektrik enerjisi üretim tesisinin toplam kurulum süresi şartnamede belirtilir." hükmü getirildi. (2 Ocak 2020)

- **Naturel Yenilenebilir Enerji, toplamı 22,35 megavat olan 20 adet güneş enerjisi santralini (GES) satın almak üzere "Girişim Elektrik Taahhüt Ticaret ve Sanayi A.Ş." ile hisse satın alma sözleşmesi imzaladığını açıkladı.** Satış bedeline istinaden şirket Girişim Elektrik Taahhüt Ticaret ve Sanayi A.Ş.'ye bir milyon dolar peşinat ödedi. Bu satın alma ile birlikte şirketin GES kurulu gücü 44,07 MW güce ulaştı. Yapılan açıklamaya göre, 2020 yılında bu santrallerden 34,2 milyon kWh üretim ve 4,1 milyon dolar net gelir bekleniyor. (2 Ocak 2020)

Yurt Dışından Haberler

- **Avrupa Birliği'nde (AB) yenilenebilir kaynaklardan elde edilen elektriğin payı %18 seviyesinde gerçekleşti.** Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) 28 üye ülkeden oluşan AB'de yenilenebilir enerjinin brüt nihai tüketilen enerji toplamındaki payına ilişkin 2018 istatistiklerini yayınladı. Buna göre, 2017'de %17,5 olan brüt nihai elektrik tüketiminde rüzgâr, güneş ve biyokütle gibi yenilenebilir kaynaklardan elde edilen elektriğin payı %18'e yükseldi. (30 Ocak 2020)

- **Almanya 2038 yılında kömürden çıkış tasarısını onayladı.** Almanya kabinesi 2038 yılına kadar Berlin'in iklim koruma çabalarının bir parçası olarak kömürün bir enerji kaynağı olmaktan çıkarılması planını desteklediği bildirdi. Almanya hükümet sözcüsü, kabinenin kömürden kademeli çıkışı öngören taslağı onayladığını açıkladı. Almanya hükümeti, gelecek 20 yılda kömürden çıkış planından etkilenen dört bölgeye 45 milyar dolar ödeyecek. (30 Ocak 2020)

- **Vestas, 2040 yılına kadar sıfır atık türbin üretmeyi hedefliyor.** 2030 yılına kadar karbon-nötr bir şirket olma hedefinin açıklayan dünyanın en büyük rüzgâr türbini üreticilerinden Danimarkalı Vestas, sadece iki hafta sonra bu hedef çerçevesinde 2040 yılına kadar rüzgâr türbinlerinin üretimi, işletimi ve devreden çıkarılması faaliyetlerinde geri dönüştürülemeyen atıkları ortadan kaldırma hedefini açıkladı. (30 Ocak 2020)

- **2030 yılında bütün tedarik zincirlerinde karbon negatif hedefi koyan Microsoft, ayrıca 2050 yılına kadar atmosfere emisyon emerek bugüne kadar neden olduğu karbon emisyonlarını sıfırlayacak.** Firmadan yapılan açıklamalara göre, Microsoft tüm faaliyet alanlarında bir yılda toplam 16 milyon ton emisyonu neden oluyor. Microsoft ayrıca kullanıcıların bulut bilişim (cloud computing) kaynaklı emisyon etkilerini hesaplamaları için yeni bir Sürdürülebilirlik Hesap Makinesi (Sustainability Calculator) çıkaracağını da duyurdu. Firmanın ayrıca karbon azaltımı ve karbon çekme teknolojilerinin geliştirilmesi için 1 milyar dolarlık inovasyon fonu sağlayacağını açıkladı. (27 Ocak 2020)

- **ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA), 2020 yılının ilk yarısında Brent petrolün varil fiyatının ortalama 62 dolar olacağı tahmininde bulundu.** EIA'dan yapılan açıklamada, ay başında ABD ve İran arasındaki gerginliğin artması nedeniyle Brent türü ham petrolün varil fiyatının 70 dolara kadar çıktığı hatırlatıldı. İki ülke arasındaki gerginliğin düşmesiyle piyasada risklerin azaldığının ifade edildiği açıklamada, Brent türü ham petrolün varil fiyatının yılın ilk yarısında ortalama 62 dolar olmasının öngörüldüğü kaydedildi. Açıklamada, küresel petrol piyasasında arz kesintisi endişesinin zayıfladığı ve fiyatlar üzerinde yılın ilk yarısında yukarı yönlü hareketlenmenin beklenmediği vurgulandı. (24 Ocak 2020)

- **Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı Fatih Birol, 2020 yılının ilk yarısında 1 milyon varil/gün arz fazlası bekliyor.** Davos'ta açıklamalarda bulunan Birol, normal şartlarda petrol fiyatlarında ciddi bir artış beklenemeyeceğini, ancak Irak'taki istikrarsızlığın artmasının durumu değiştirebileceğini ifade etti. Birol, 2020 yılında global petrol talebinin esas olarak gelişmekte olan ekonomilerden kaynaklanmak üzere 1 milyon varil/gün artmasını beklediklerini, bu dönemde ABD, Brezilya, Norveç gibi OPEC dışı üreticilerin petrol arzının ise 2 milyon varil/gün artacağını öngördüklerini vurguladı. (22 Ocak 2020)

- **Subaru elektrikli model araç satacak.** Subaru, 2030 yılının ilk yarısından itibaren sadece elektrikli araç satacağını duyurdu. Yapılan açıklamaya göre, 2030 yılında satışların %40'ının hibrit veya elektrikli modellerden oluşması bekleniyor. (22 Ocak 2020)

- **Kia 2025 yılına kadar 25 milyar dolar yatırım yapacak.** Kia, elektrikli araç, mobil hizmetler, bağlanabilirlik ve otonom sürüş konularını içeren "Plan S" stratejisi kapsamında 2025 yılına kadar 25 milyar dolar yatırım yapacağını duyurdu. Kia, 2026 yılına kadar 11 elektrikli araç modeli ile yılda 500.000 elektrikli araç satışı ve küresel elektrikli araç piyasasında %6,6 payı hedefliyor. (22 Ocak 2020)

- **Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandr Vucic, ülkesinin TürkAkım Doğal Gaz Boru Hattı'ndan ilk gazı bu yılın sonuna kadar almayı umduklarını belirtti.** Aleksandr Vucic'in Sputnik'e yaptığı açıklamada; "Umarım, TürkAkım'dan ilk doğal gazı bu yılın sonuna kadar almaya başlarız. Biz işimizi yaptık. Şimdi Bulgaristan'ın kendi işini tamamlamasını ve boruları birleştirmesini bekliyoruz. Ve sonra, umarım, yıl sonuna kadar ilk gaz hacmini alacağız." dedi. (22 Ocak 2020)

- **Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), "Enerji Dönüşümünde Petrol ve Doğal Gaz Endüstrisi" raporunu yayınladı.** Raporunda, fosil yakıtların şirketlerin yakın dönemdeki getirilerini yönlendirdiği, ancak sera gazı emisyonlarını azaltmak için artan baskıları göz ardı etmenin şirket kârlılıklarını tehdit edebileceği belirtildi. IEA Başkanı Dr. Fatih Birol konuya ilişkin yaptığı değerlendirmede, bütün enerji şirketlerinin temiz enerji geçişlerinden etkileneneğine dikkat çekerek, "Sanayinin her alanı bu duruma nasıl tepki vereceğini düşünmek zorunda. Seçenekleri arasında ise hiçbir şey yapmamak bulunmuyor." dedi. (21 Ocak 2020)

- **İngiltere kömüre yatırım yapmayacak.** İngiltere Başbakanı Boris Johnson, İngiltere'nin artık yeni kömür madenciliği veya kömürden elektrik üretim projelerine yatırım yapmayacağını açıkladı. Londra'da düzenlenen İngiltere-Afrika yatırım konferansında konuşan Johnson, "Bugünden itibaren, İngiliz hükümeti, yurt dışında termal kömür madenciliği veya kömürlü elektrik tesislerine yeni doğrudan resmi kalkınma yardımı, yatırım, ihracat kredisi veya ticari teşvik vermeyecek" dedi. (21 Ocak 2020)

- **IEA, 2019 ve 2020 için küresel petrol talebi büyüme tahminlerinde değişikliğe gitmedi.** “Petrol Piyasası Raporu – Ocak 2020” raporuna göre 2019 ve 2020 yılları petrol talebi tahminleri sırasıyla 1 milyon ve 1,2 milyon varil/gün olarak teyit edildi. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) dışı petrol arzı için 2020 yılı büyüme beklentisini de 2,1 milyon varil/gün olarak devam ettirirken, 2019 için büyüme tahminini de 1,9 milyon varil/günden 2 milyon varil/güne çıkardı. (17 Ocak 2020)

- **Rusya'nın enerji gelirleri düştü.** Rusya Federal Gümrük Servisi verilerine göre, ülkenin petrol ihracatı gelirleri 2019'un 11 aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,8 azalarak 111,6 milyar dolara düştü. Bu dönemde doğal gaz ihracatı gelirleri ise %15,4 azalışla 37,7 milyar dolara geriledi. Söz konusu dönemde doğal gaz ihracat hacmi %1,6 azalışla 199 milyar metreküpe düşerken, petrol ihracat hacmi %3,8 artışla 245,9 milyon tona yükseldi. Aynı dönemde, Rusya'nın sıvılaştırılmış doğal gaz ihracatı gelirleri ise 7,6 milyar dolara çıktı. (16 Ocak 2020)

- **OPEC ham petrol üretimi Aralık ayında azaldı.** OPEC tarafından yayınlanan petrol piyasası raporuna göre, OPEC'in günlük ham petrol üretimi Aralık ayında önceki aya göre 161 bin varil azalarak 29 milyon 440 bin varile geriledi. Küresel petrol arzı ise bir önceki aya kıyasla günlük 60 bin varil azalarak 100 milyon 280 bin varile düştü. Aynı dönemde, OPEC dışı ülkelerde petrol üretimi günlük 110 bin artışla 70 milyon 840 bin varil oldu. Raporda ayrıca 2020 yılı için küresel petrol talebi, günlük 100 milyon 980 bin varil olarak tahmin edildi. (16 Ocak 2020)

- **İsrail, Doğu Akdeniz'deki Leviathan sahasından Mısır'a doğal gaz sevkiyatına başladı.** İsrail Enerji Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamada, İsrail doğal gazının Mısır'a gönderilmeye başlandığı, bu adımın her iki ülkenin de ekonomik çıkarlarına hizmet edeceği belirtildi. Açıklamada ayrıca, İsrail'den giden gazın bir kısmının Mısır'da sıvılaştırılarak, Avrupa'ya da ihraç edileceği ifade edildi. İsrail, 1 Ocak'ta da Akdeniz'de bulunan doğal gaz sahalarından Leviathan'dan çıkan gazı, Ürdün'e ihraç etmeye başlamıştı. (16 Ocak 2020)

- **Bulgaristan, Yunanistan'ın kuzeyindeki Dedeağaç yüzer LNG (sıvılaştırılmış doğal gaz) depolama ve yeniden gazlaştırma terminali (FSRU) projesinden %20 hisse satın aldı.** Bulgaristan Başbakanı Boyko Borissov, doğal gaz temininin çeşitlendirilmesi kapsamında Bulgar kamu doğal gaz şirketi Bulgartransgaz'ın FSRU tesisi inşa eden Yunan enerji şirketi Copelouzos'un alt birimi Gastrade'nin %20 hissesini satın aldığını açıkladı. (10 Ocak 2020)

- **Güney Kore 2020 yılında elektrikli araç sektörüne 1 milyar dolar teşvik sağlayacak.** Teşvik tüketicilere, şarj istasyonlarına ve Ar-Ge faaliyetlerine sağlanacak. Güney Kore haber ajansı Yonhap tarafından ülke Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlığı'na dayandırılarak verilen habere göre teşvik ülke yönetiminin 2030 yılı otomobil ihracatının %25 oranında yeşil araçlardan oluşma ile fosil yakıt tüketimini azaltma hedefleri kapsamında sağlanacak. (8 Ocak 2020)

- **OPEC ve OPEC dışı ülkelerin petrol üretimini azaltma kararının yürürlüğe girmesiyle birlikte toplam petrol kesintisi miktarı, 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren günlük 1,2 milyon varilden 2,1 milyon varile yükseldi.** Karar, 6 Aralık 2019'da Avusturya'nın başkenti Viyana'da düzenlenen 7. Bakanlar Toplantısı'nın sonunda alınmıştı. (2 Ocak 2020)

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD.

NO:81 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

T: +90 (212) 334 50 50 F: +90 (212) 334 52 34

2020 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir. Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler. Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.